

OBSAH

ÚVODEM	6
1 KURIKULÁRNÍ REFORMA - UVEDENÍ DO PROBLEMATIKY	9
1.1 Kurikulární reforma - pokus o vymezení pojmu	9
1.2 Kurikulární reforma - analýza vzdělávací politiky	10
1.2.1 Nové ideje do škol	11
1.2.2 Implementace kurikulární reformy	13
1.3 Kurikulární reforma - pohledy pedagogického výzkumu	15
1.3.1 Klíčové kompetence - pojem vznikající, unikající, podněcující...	15
1.3.2 K problému implementace kurikulární reformy	19
1.3.3 Obeznamenost s reformními záměry	21
1.3.4 Postoje ke kurikulární reformě	22
1.3.5 Reformování v rámci vybraných vzdělávacích oblastí či oborů	27
1.3.6 Shrnutí a zhodnocení realizovaných výzkumů	28
2 VÝZKUM KVALITNÍ ŠKOLA - PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU	31
2.1 Kurikulární reforma - pokus o výzkumné uchopení	31
2.1.1 Problém s vymezením klíčových pojmů	31
2.1.2 Návrh vlastního terminologického řešení	33
2.2 Koncepce a metodologie výzkumu Kvalitní škola	35
2.2.1 Metodologická východiska	35
2.2.2 Pojetí a funkce výzkumu	36
2.2.3 Cíle výzkumu	40
2.2.4 Operacionalizace výzkumných problémů	40
2.2.5 Design výzkumu	44
2.3 Řízené rozhovory jako součást výzkumu Kvalitní škola	48
2.3.1 Vytváření scénáře řízeného rozhovoru	48
2.3.2 Sběr dat - realizace rozhovorů	50
2.3.3 Analýza dat - zpracování a vyhodnocení rozhovorů	50
3 VÝSLEDKY - VYHODNOCENÍ ROZHOVORŮ	52
3.1 Ideje a cíle kurikulární reformy	52
3.1.1 Co se reformuje a proč	52
3.1.2 Dilemata kurikulární reformy aneb změny vítané, změny obávané	54
3.2 Implementace kurikulární reformy	58
3.2.1 Přizvání k tvorbě kurikula aneb o roli pilotních gymnázií	59
3.2.2 Role dalších aktérů aneb o (ne)naplněném očekávání	62
3.2.3 Nositelství reformy se rozšiřuje...	65
3.3 Podpora reformy	66
3.3.1 Morální podpora a její zdroje	66

3.3.2	Materiální podpora	68
3.3.3	Metodická podpora a její zdroje	75
3.3.4	Podpora reformě formou kvalitní evaluace	82
3.3.5	Jiné problémy v podpoře reformy	83
3.4	Kurikulární reforma a možnosti rozvoje a profilace školy	84
3.4.1	Vytváření profilace gymnázií v ŠVP	84
3.4.2	Význam profilace pro gymnázia	88
3.5	Učitel a kurikulum: k personálním faktorům reformy	90
3.5.1	Personální faktory ovlivňující implementaci reformy	90
3.5.2	Personální faktory ovlivňující práci podle ŠVP	98
3.6	Kurikulární vlivy na tvorbu ŠVP	100
3.6.1	Rámcový vzdělávací program pro gymnázia	101
3.6.2	Dřívější osnovy	104
3.6.3	Učebnice	106
3.6.4	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání	107
3.6.5	Katalogy maturitních požadavků	108
3.6.6	Problémy tvorby ŠVP	109
3.7	Školní vzdělávací program a realizace výuky	110
3.7.1	Realizované kurikulum a nebezpečí formalismu	110
3.7.2	Vazba mezi programem a jeho realizací	111
3.7.3	Plánování výuky – tematické plány	112
3.7.4	Organizační a personální podmínky realizace ŠVP	115
3.7.5	Konkurence, nebo spolupráce mezi obory?	119
3.7.6	Materiální a finanční podmínky realizace ŠVP	122
3.8	Realizace vzdělávacího obsahu ve výuce a klíčové kompetence	124
3.8.1	Kompetence jako výzva k reflexi výuky	124
3.8.2	Nejasnosti kolem kompetencí	128
3.8.3	Nesnáze s terminologií a s formulacemi	130
3.8.4	Na cestě k reflektivní praxi	131
3.9	Evaluace a její význam v kurikulární reformě	132
3.9.1	Evaluace a autoevaluace	133
3.9.2	Výstupy a jejich evaluace	136
3.9.3	K metodice evaluace	137
3.9.4	Vazba evaluace na vzdělávací programy	138
4	SHRNUTÍ, DISKUZE A ZÁVĚRY	140
4.1	Shrnutí výzkumných nálezů	140
4.2	Diskuze a závěry	146
SUMMARY		151
LITERATURA		154
O AUTORECH		160